

Sygn. akt III U 961/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2019r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 maja 2019r. w Suwałkach

sprawy **J. P.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę pomostową

w związku z odwołaniem J. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 25 października 2018 r. znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt III U 961/18

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 25.10.2018r. odmówił J. P. prawa do emerytury pomostowej.

W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017r. poz. 664 ze.zm.), prawo do emerytury pomostowej, na zasadach ogólnych, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31.12.1948r.;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat,
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 01.01.1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

6. po dniu 31.12.2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 wymienionej w załączniku 1 lub 2 do ustawy;

7. nastąpiło rozwiązanie z nim stosunku pracy.

Zakład odmówił J. P. przyznania emerytury pomostowej, ponieważ nie udowodnił on okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat i przed dniem 01.01.199r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Do stażu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy uznał okres od 02.07.2018r. do 31.07.2018r. w wymiarze 1 miesiąca.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił okresów:

- od 16.09.1977r. do 01.06.1984r., ponieważ przedłożone dodatkowe dokumenty w postaci zakresu czynności i obowiązków na stanowisku traktorzysty nie potwierdzają, że wykonywał prace traktorzysty w transporcie i z tego względu nie można było ich uznać za prace w transporcie, objęte działem VIII, poz. 3 Wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. Stanowisko takie potwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 03.12.2013r. (sygn. akt I UK 172/13);

- od 01.06.1984r. do 15.11.1985r. oraz od 01.04.1993r. do 31.03.2006r., ponieważ pracodawca w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 31.03.2006r. nie wskazał stanowiska zgodnie z wykazem A Działem IV, poz. 19, pkt. 2 Uchwały Nr 24 Zarządu Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych z dnia 14.06.1983r., na którą powołuje się pracodawca.

Ponadto z przedłożonych dodatkowych dokumentów źródłowych wynika, że wnioskodawca pracował jako brygadzysta (...)i nie zajmował się stale przetwórstwem, magazynowaniem, przepompowywaniem, przeładunkiem ropy naftowej, tj. pracą wymienioną w wykazie A Dziale IV, poz. 19 rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. Zakład pracy wystawiając świadectwo pracy w szczególnych warunkach na podstawie posiadanej dokumentacji, ma obowiązek określić rodzaj wykonywanej pracy, ściśle według wykazu stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. oraz podać stanowisko pracy zgodnie z wykazem, działem, pozycją i punktem zarządzenia resortowego.

Natomiast na podstawie dowodów dołączonych do wniosku organ rentowy uwzględnił 42 lata 6 miesięcy i 27 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

W odwołaniu od tej decyzji J. P. domagał się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury pomostowej. Podniósł, że w od 16.09.1977r. do 01.06.1984r. pracował w (...)na stanowisku traktorzysty wykonując prace transportowe przy przewożeniu: żwiru, wapna, cegły i mleka do zlewni w O.. Czynności zaś transportowe wykonywał traktorem nieresorowanym zaliczanych do prac w warunkach szczególnych. Od 01.06.1984r. do 15.11.1985r. pracował zaś jako magazynier paliw, olejów , smarów i środków ochrony roślin i nawozów. Okres ten również jest okresem pracy w warunkach szczególnych m.in. z racji opłacania składek.

Od 01.04.1993r. do 31.03.2006r. pracował natomiast w warunkach szczególnych jako magazynier – sklepowy. Jego praca polegała na przyjmowaniu towaru, sprzedaży paliw, oleju, nawozów sztucznych i środków ochrony roślin.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji i dodatkowo wskazał, że odwołujący się urodził się (...) i wiek 60 lat ukończył (...). Wniosek o emeryturę pomostową zgłosił 01.08.2018r. i w tej dacie nie pozostawał w stosunku pracy.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołania za uzasadnionego uznać nie można było.

Spór w sprawie niniejszej wymagał ustalenia, czy J. P. spełnia warunki do przyznania mu prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 lub art. 49 ustawy z 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych. Powtórzyć należy, że przepis art. 4 tej ustawy stanowi, że prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Natomiast na podstawie art. 49 tej ustawy prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 .

Z powyższego wynika zatem, że warunkiem nabycia prawa do emerytury pomostowej w świetle wykładni językowej art. 4 i art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, po spełnieniu warunków „formalnych”, jest legitymowanie się określonym stażem w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze oraz kontynuowanie pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze określonych ustawą o emeryturach pomostowych (obecnie obowiązujących) tj. po 31.12.2008r. i posiadanie takiej określonej tą ustawą pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze przed 01.01.2009r. (obecnie obowiązujących). Natomiast, jeżeli osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze określonych ustawą o emeryturach pomostowych to może nabyć prawo do "nowego" świadczenia (emerytury pomostowej) jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze określonych ustawą o emeryturach pomostowych (obecnie obowiązujących) w wymiarze 15 lat. Są one określone w art. art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Te szczególne warunki pracy bądź szczególnego charakteru pracy obecnie obowiązujące są po prostu jeszcze bardziej „szczególnie”. Wskazane są w załącznikach do ustawy.

Analizując sytuację prawną odwołującego się w aspekcie art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych to spełnił on warunek daty urodzenia oraz ukończenia wieku. Również po dniu 31.12.2008r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych, gdyż jeszcze na etapie postępowania przed organem rentowym uwzględniono 1 miesiąc pracy w szczególnych warunkach – od 02.07.2018r. do 31.07.2018r. Sąd Okręgowy nie kwestionował tego, gdyż w wyroku z dnia 15.01.2013r. w sprawie I UK 448/12 Sąd Najwyższy wypowiedział się co do wykładni art. 4 ustawy o emeryturach

pomostowych w zakresie zaliczania do okresów pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze także zatrudnienia w takich warunkach w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 31 grudnia 2008r., wskazał, że co najmniej jeden miesiąc musi przypadać przed dniem 1 stycznia 1999r. oraz jeden miesiąc po dniu 31 grudnia 2008r. Nie ulega zaś wątpliwości, że po 31.12.2008r. odwołujący się pracował co najmniej miesiąc w warunkach szczególnych. Okoliczność ta jest bezsporna, gdyż wynika wprost ze świadectwa pracy.

Było to jednak niewystarczające do uwzględnienia odwołania, gdyż w sumie, należy wykazać co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a tego J. P. nie udało się mu uczynić w niniejszym postępowaniu.

Pod kątem pracy w warunkach szczególnych rozważeniu najpierw podlegały okresy od 16.09.1977r. do 01.06.1984r., od 01.06.1984r. do 15.11.1985r. i od 01.03.1993r. do 31.03.2006r. Wszystkie one miały związek z zatrudnieniem odwołującego się w (...). W spółdzielni tej odwołujący się był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy od 16.02.1977r. do 31.03.2006r. Przez ten okres zajmował różne stanowiska pracy. Należy również nadmienić, że (...)usamodzieliła się z dniem 01.04.1981r. i odłączyła się od (...) R..

Pierwszy sporny okres tj. o 16.09.1977r. do 01.06.1984r. był przez Sąd rozważany, jako okres pracy w warunkach szczególnych w charakterze traktorzysty. Odwołujący się wskazywał, że przez cały ten czas transportował różne materiały typu: żwir, wapno, cegły czy mleko. Ten ostatni produkt transportował najczęściej. Wskazywał, że przewóz mleka do zlewni odbywał się codziennie, z uwagi na charakter tego produktu. Na okoliczność wykonywania pracy w warunkach szczególnych dopuszczono dowód z zeznań świadków: J. G. i E. B. którzy w tym okresie współpracowali z odwołującym. Wskazywali, że odwołujący przede wszystkim pracował w transporcie, ale w okresie letnim pracował również w polu.

Powyższy okres nie został przez Sąd uwzględniony do stażu pracy w warunkach szczególnych. Przede wszystkim nie można dać wiary stanowisku odwołującego, iż na stanowisku traktorzysty wykonywał on wyłącznie prace transportowe. Nie ulega wątpliwości, że takie prace wykonywał, jednak nie były one realizowane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a tylko takie bierze się pod uwagę przy przyznaniu emerytury pomostowej. Sąd nie podzielił też do końca zeznań świadków, z których jeden – J. G., był spokrewniony z odwołującym się. Doświadczenie życiowe wskazuje bowiem, iż w sytuacji posiadania na stanie przez (...)ciągników, nie były one kierowane wyłącznie do prac transportowych, ale również do prac polowych, zwłaszcza w okresie wiosny, lata i wczesnej jesieni. Usługi rolnicze świadczone przez spółdzielnię były bardzo szerokie i ich znacząca część dotyczyła właśnie wykonywania prac polowych. Natomiast prace traktorzystów inne niż transport nie podlegają zaliczeniu do prac wykonywanych w warunkach szczególnych. Odwołujący się niewątpliwie zas wykonywał różne czynności na stanowisku traktorzysty. Przecież choćby po przewozie mleka, co musiał rano szybko uczynić, pozostawał mu znaczny okres czasu, w którym w okresie letnim musiał świadczyć usługi w polu.

Analiza orzecznictwa Sądu Najwyższego odnoszącego się do pracy kierowców ciągników wskazuje, że nie znajduje akceptacji stanowisko, iż okres pracy traktorzystów wykonujących prace polowe może być potraktowany tak jak okres pracy kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych, zatrudnionych w transporcie (tego działu gospodarki dotyczy wykaz A dział VIII poz. 3) z uwagi na takie same warunki (zwiększony hałas, drgania), w jakich wykonywana jest praca polegająca na kierowaniu ciągnikiem oraz powiązanie wykonywania prac polowych z szeregiem czynności transportowych (przewożenie pasz, zbóż, żwiru). Sąd Najwyższy stanął bowiem na stanowisku, że prace kierowcy ciągnika w transporcie i w rolnictwie - mimo podobieństw - nie są tożsame, a w konsekwencji różny jest stopień narażenia osób wykonujących te prace na ekspozycję czynników szkodliwych dla zdrowia w obydwu wymienionych branżach. Powołał się przy tym na wykładnię językową regulacji zawartej w wykazie A, dział VIII, poz. 3, wskazując, że przy uwzględnieniu przyjętej przez rozporządzenie kwalifikacji branżowo-stanowiskowej oraz systematyki przepisów, nie pozwala ona na kwalifikowanie a priori pracy kierowców ciągników lub kombajnów wykonujących pracę w rolnictwie jako pracy w szczególnych warunkach. Stanowiska te wymienione zostały bowiem w dziale VIII wykazu A dotyczącym „prac w transporcie i łączności”, a nie w dziale X obejmującym „prace w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym”. Nie ma przesłanek, aby zakładać, że wykonywanie prac na wskazanych stanowiskach - niezależnie od branży, w której praca jest wykonywana - związane jest z taką samą szkodliwością i uciążliwością

pozwalającą na zaliczenie tego okresu jako uprawniającego do nabycia emerytury w obniżonym wieku. Umieszczenie stanowiska kierowcy ciągnika w dziale VIII - "w transporcie i łączności" łączy szkodliwość tej pracy nie z samym faktem prowadzenia takiego pojazdu, lecz z faktem jego prowadzenia przy uwzględnieniu specyfiki "technologii" pracy w transporcie i obciążeń psychofizycznych, których nie ma przy wykonywaniu prac na wskazanych stanowiskach w rolnictwie, gdzie dominują prace polowe (por. wyrok Sądu Najwyższego m.in. z 25.01.2018r. II UK 666/16, z 23.01.2018r. II UK 655/16).

Z tych względów tylko kilka miesięcy zimowych można było uznać odwołującemu się jako okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach, kiedy to nie było typowych prac polowych.

Drugi sporny okres obejmował również zatrudnienie odwołującego się w (...)tyle że od 01.06.1984r. do 15.11.1985r. i od 01.03.1993r. do 31.03.2006r. Odwołujący wskazywał na zapis w świadectwie pracy w warunkach szczególnych, w którym wskazano, że pracował wówczas jako sklepowy na magazynie ze stacją paliw. Odwołujący się w swoich zeznaniach w trybie art. 299 kpc oraz świadkowie: J. G., E. B. i M. G. potwierdzili, że odwołujący pracował zarówno jako sprzedawca i magazynier. (...)dysponowało stacją paliw i odwołujący zajmował się jej obsługa – sprzedawał paliwo. Zeznający skupiali się jednak przede wszystkim na fakcie obsługi przez odwołującego dystrybutora paliwa i jego sprzedaży. Nie uszło jednak uwadze Sądu, że sprzedaż paliwa była jedną z czynności, które odwołujący się wykonywał na tym „podwójnym” stanowisku sprzedawcy – magazyniera. Wskazując na powyższe stanowisko Sądu odnośnie pracy na stanowisku traktorzysty, to należy zauważyć, że praca na stanowisku sprzedawcy i magazyniera była przez odwołującego podnoszona, jako praca w warunkach szczególnych z racji na sprzedaż paliwa. Zapis w Wykazie A dziale IV – Chemia , w punkcie 19 do prac w warunkach szczególnych zalicza prace przy przetwórstwie, magazynowaniu, przepompowywaniu, przeładunku, transporcie oraz dystrybucji ropy naftowej i jej produktów. (...), w której odwołujący się był wówczas zatrudniony nie była zakładem wytwarzającym produkty chemiczne, zatem już z tego względu praca przy dystrybutorze paliwa nie może być zaliczona do prac w warunkach szczególnych. Przede wszystkim jednak sprzedaż paliwa była jedną z wielu usług (czynności), które odwołujący się świadczył jako sprzedawca – magazynier. W magazynie bowiem i sklepie , który prowadził – jak wynika z dokumentacji pracowniczej, jak i zeznań samych świadków zajmował się częściami do ciągników i maszyn, różnymi narzędziami i wszystkimi innymi produktami niezbadanymi w rolnictwie. Ponadto prowadził stosowną dokumentację magazynu i sklepu, co też z pewnością zajmowało mu dużo czasu.

Zatem sprzedaż paliwa nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd rozważał także pod kątem pracy odwołującego się w szczególnych warunkach zatrudnienie od 03.04.2006r. do 21.08.2011r. w (...) Sp. z o.o. Oddział w W. w i od 22.08.2011r. do 31.05.2016r. w (...) Sp. z o.o. Oddział w W., choć w świadectwach pracy za te okresy zaznaczono, że takich odwołujący się, jako kierowca nie wykonywał. Z informacji uzyskanych od (...) Sp. z o.o. Oddział w W. , która to przekształciła się ze (...) Spółka z o.o. Oddział w W., potwierdzonych zeznaniami świadka P. R., brygadzysty i kierownika nadzorującego pracę odwołującego się , wynika, że do obowiązków odwołującego się należało kierowanie samochodem ciężarowym do przewozu kontenerów o dopuszczalnej ładowności 15.000kg – przewożeniu złomu, przejazd do klienta, wymiana kontenerów, przy luźnych materiałach zakładanie siatki zabezpieczającej na kontener, przejazd na teren zakładu, otwieranie drzwi kontenera, wyładunek (wysypywanie) złomu hydraulicznie na plac składowy, zamykanie drzwi kontenera, załadunek złomu urządzeniem HDS zamontowanym na kontenerze (co zajmowało około 30% - 50% czasu w stosunku miesięcznym) – przejazd do klienta, rozstawianie hydraulicznie podpór, zajęcie miejsca operatora i załadunek złomu z placu klienta do kontenera na pojeździe, powrót do zakładu, otwieranie drzwi i wyładunek (wysypywanie złomu hydraulicznie na plac składowy. O ile natomiast praca kierowcy samochodu ciężarowego jest pracą w szczególnych warunkach o tyle praca na urządzeniu HDC (dźwigu na samochodzie) nie jest już pracą w szczególnych warunkach, gdyż nie wskazują na taką żadne przepisy regulujące prace w szczególnych warunkach. Odwołujący się nie wykonywał więc samej pracy kierowcy samochodu ciężarowego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Poza tym w ilości 10 lat i 2 miesięcy, z pracą traktorzysty w transporcie w okresie zimowym ilości najwyżej 3 lat i 4 miesięcy, nie daje 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Z tych względów, z uwagi na to, że odwołujący się nie spełnił warunku wykazania 15 lat pracy w warunkach szczególnych, na podstawie art. 477¹⁴ §1 kpc orzeczono, jak w sentencji i oddalono odwołanie.

(...)/PW